

GR Sociaal
Sociale Dienst Drechtsteden X Drechtwerk

Planning voor procedure:

Algemeen Bestuur: 29 juni 2023 (definitieve versie)

VOORSTEL ALGEMEEN BESTUUR

Soort notitie: Besluit	Datum 24 mei 2023
Steller J. Polderman	E-mail j.polderman@drechtsteden.nl
	Telefoonnummer 06-51208720

Onderwerp

Jaarstukken 2022 GR Sociaal

Voorstel

Kennisnemen van:

1. het accountantsverslag (nog niet beschikbaar);
2. de reactie van het Dagelijks Bestuur op het accountantsverslag (nog niet beschikbaar);
3. kennisnemen van de ingekomen zienswijzen van gemeenten op de jaarrekening en de reactie hiervan van het Dagelijks Bestuur (nog niet beschikbaar).

Vaststellen van:

4. de jaarstukken 2022 GR Sociaal;
5. de resultaatbestemming zoals voorgesteld met de daarbij behorende toevoeging aan een bestemmingsreserve (zie onder apparaatskosten) en vervolgens in 2023 € 145.000 te onttrekken aan de bestemmingsreserve ter dekking van opleidingskosten die in 2023 gemaakt worden.
6. de voorgestelde gemeentelijke bijdragen 2022.

Bevoegdheid

Algemeen Bestuur i.h.k.v. financiële zaken (hoofdstuk 9 van de GR Sociaal)

Samenvatting

De jaarstukken 2022 GR Sociaal worden ter vaststelling aangeboden.

Toelichting op het voorstel

In 2022 is er veel op de GR Sociaal afgekomen. Samen met (de afbouw van) de coronamaatregelen en (de voortzetting van) de dienstverlening in het kader van de toeslagenaffaire veranderde de situatie in 2022 drastisch met het aflopen van de contactbeperkende maatregelen en het openen van de wereldmarkt. De gevolgen van verstoorde internationale productie- en transportketens en de gewijzigde arbeidsmarkt werden zichtbaar in schaarste aan grondstoffen, producten en arbeid in tal van sectoren. Hierdoor liep de inflatie, die in de tweede helft van 2021 als gevolg van de eerste versoepelingen al begon te stijgen, steeds verder op.

Economisch gezien waren de ontwikkelingen in 2022 moeilijk te duiden en op voorhand was nauwelijks in te schatten welk effect de krapte op de arbeidsmarkt enerzijds en de sterke aantasting van de koopkracht anderzijds op de bestandsontwikkeling zou hebben. Ook het CPB, CBS en de DNB namen hun toevlucht tot vooruitzichten in scenario's die door de actualiteit al snel weer achterhaald bleken.

Daarnaast speelde de asielproblematiek, niet alleen van de 'reguliere' asielinstroom in de nieuwe wet Inburgering, maar ook in de gedaante van de opvang van gevluchte Oekraïense burgers een belangrijke rol. De uitvoering van de inburgeringswet per 1 januari 2022 en de uitvoering van het leefgeld voor Oekraïense vluchtelingen wordt door de GR Sociaal namens de gemeenten uitgevoerd.

Al deze ontwikkelingen hebben de GR Sociaal voor grote uitdagingen gesteld. En dat in een jaar dat ook de governance met de totstandkoming van de nieuwe GR Sociaal wijzigde, de eerste voorgenomen herijkingen met gemeenten vorm kregen en geïntegreerd werd met Drechtwerk.

Financieel resultaat

Het jaarresultaat van de GR Sociaal over 2022 bedraagt afgerond € 1,9 mln. (positief) en is als volgt opgebouwd:

- Reguliere dienstverlening	€ 4,0 mln.
- Tozo	€ 1,3 mln. -/-
- Energietoeslag	€ 0,9 mln. -/-
Totaal resultaat 2022	€ 1,9 mln. (afgerond)

Het financieel effect voor gemeenten is afgerond € 1,3 mln. (positief) onder andere in verband met de overheveling van € 0,4 mln. naar 2023 en resultaatbestemming van circa € 0,2. Het jaarresultaat ligt in de lijn van de verwachting zoals geschetst bij de 2e bestuursrapportage 2022 en valt binnen de bandbreedte van +2% en -2% die bij de primaire begroting 2022 gehanteerd is. Het verschil wordt vooral verklaard door een nadeel bij de opgave Bestaanszekerheid versterken (Tozo en Energietoeslag), een voordeel bij de opgave Ontwikkelen naar werk en een voordeel op de apparaatskosten over alle opgaven.

(bedragen x € 1.000)

Opgaven	Actuele begroting 2022			Realisatie 2022			Afwijking			gemeenten	
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo		
Bestaanszekerheid versterken	166.805	182.119	15.314	161.309	177.299	15.990	-5.496	-4.820	677	-	677
Apparaat bestaanszekerheid versterken	15.257	30.517	15.260	13.913	30.586	16.673	-1.344	69	1.413	-500	913
Inkomensondersteuning	114.247	114.301	54	110.613	109.287	-1.326	-3.634	-5.014	-1.380	500	-880
Kinderopvangtoeslagaffaire	720	720	-	617	617	-	-103	-103	-	-	-
Budgetadvies en schuldbemiddeling	118	118	-	107	117	10	-11	-1	10	-	10
Maatwerkv. inkomenssteun CZG	2.100	2.100	-	2.069	2.100	31	-31	-	31	-	31
Minimabeleid	34.363	34.363	-	33.991	34.593	602	-373	229	602	-	602
Ontwikkelen naar werk	45.661	52.230	6.570	41.502	50.105	8.603	-4.158	-2.125	2.033	-428	1.605
Apparaat ontwikkelen naar werk	10.477	7.287	-3.190	8.660	6.358	-2.301	-1.818	-929	889	-	889
Inburgering	1.291	1.291	-	94	94	-	-1.197	-1.197	-	-	-
Participatie	5.355	14.835	9.480	4.212	14.836	10.624	-1.143	1	1.144	-428	716
Impuls Statushouders	406	686	280	406	686	280	-	-	-	-	-
Wsw	28.132	28.132	-	28.132	28.132	-	-	-	-	-	-
Zorgen voor ondersteuning	76.010	75.246	-765	75.675	75.217	-458	-336	-29	308	-	308
Apparaat zorgen voor ondersteuning	7.451	6.686	-765	7.353	6.671	-682	-98	-15	83	-	83
Begeleiding en kortdurend verblijf	29.155	29.155	-	29.736	29.144	-592	581	-11	-592	-	-592
Huishoudelijke ondersteuning	25.454	25.454	-	24.836	25.480	644	-618	26	644	-	644
Hulpmiddelen	5.380	5.380	-	5.259	5.372	113	-121	-8	113	-	113
Vervoer	8.570	8.570	-	8.489	8.548	59	-81	-22	59	-	59
Overhead	22.336	771	-21.565	24.142	1.512	-22.630	1.806	741	-1.066	-145	-1.210
Apparaat overhead	22.336	771	-21.565	24.034	1.316	-22.718	1.698	545	-1.153	-145	-1.298
Treasury	-	-	-	108	196	88	108	196	88	-	88
Algemene dekkingsmiddelen	-	446	446	90	446	356	90	-	-90	-	-90
Mutatie reserves	-	446	446	90	446	356	90	-	-90	-	-90
Totaal Generaal	310.812	310.812	-	302.719	304.580	1.861	-8.093	-6.232	1.861	-573	1.289

Hierna worden de belangrijkste financiële resultaten per opgave nader toegelicht:

Opgave Bestaanszekerheid versterken

Inkomensondersteuning

Het resultaat op de reguliere dienstverlening van inkomensondersteuning is per saldo afgerond € 0,4 mln. (positief). Dit wordt veroorzaakt door het saldo van hogere bijstandslasten (€ 0,6 mln.), lagere lasten IOAW/ IOAZ (€ 0,2 mln.) en minder verstrekte loonkostensubsidie (€ 0,4 mln.). Daarnaast is de voorziening dubieuze debiteuren Inkomensondersteuning herijkt, daaruit volgt een vrijval van de voorziening ter grootte van € 0,4 mln.

Ten opzichte van de 2e bestuursrapportage 2022 neemt het tekort (op de BUIG) voor gemeenten per saldo af naar afgerond € 5,7 mln.:

Tekort bij 2e bestuursrapportage 2022	€ 6,1 mln. -/-
Resultaat reguliere dienstverlening inkomensondersteuning 2022	€ 0,4 mln.
Totaal tekort op de BUIG voor gemeenten in 2022	€ 5,7 mln. -/- (afgerond)

Tozo

In de jaren 2020 tot en met 2022 (coronatijd) heeft de SDD zich ingezet om zelfstandig ondernemers, die door de coronacrisis in financiële problemen kwamen, te ondersteunen. Dat begon in 2020 met

Tozo-1 (Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers) en duurde tot 1 oktober 2021 (Tozo-5). In het jaar 2022 zijn alle aanvragen Tozo afgerond. Bij de jaarstukken 2022 GR Sociaal wordt er met betrekking tot de Tozo over de jaren 2020 tot en 2022 € 1,3 mln. afgerekend met gemeenten.

Tegood gemeenten ultimo 2021 (o.b.v. overgedragen regelingen 2021)	€ 0,7 mln.
Lasten Tozo 2022	€ 3,3 mln. -/-
Baten Tozo 2022	€ 1,2 mln.
Per saldo af te rekenen met gemeenten i.v.m. Tozo	€ 1,3 mln. -/- (afgerond)

In 2022 zijn er geen voorschotten Tozo bij gemeenten in rekening gebracht.

Per saldo bedraagt het resultaat 2022 bij Inkomensondersteuning (reguliere dienstverlening en Tozo) € 0,9 mln. (negatief).

Leefgeld opvang Oekraïners

In de realisatiecijfers van de jaarstukken zijn de lasten en baten (circa € 2,9 mln.) van het betaalde Leefgeld opvang Oekraïners niet opgenomen. Onze accountant heeft het standpunt dat op basis van de gemaakte afspraken de lasten en baten van Leefgeld niet in de exploitatie van de begroting en jaarrekening opgenomen mogen worden. Wij verschillen hierover van mening met de accountant. De uitvoeringskosten (circa € 0,1 mln.) zijn wel in de jaarcijfers opgenomen. Via DVO is er in totaal circa € 3,0 mln. in rekening gebracht bij gemeenten. In de begroting 2022 is Leefgeld opvang Oekraïners opgenomen voor een bedrag van € 4,6 mln. hetgeen de reden is voor lagere baten en lasten in de jaarrekening.

Bij Inburgering speelt overigens dezelfde discussie. De lasten en baten van Inburgering zijn echter wél in de jaarstukken verwerkt, omdat het om beperkte uitgaven gaat in 2022, namelijk circa € 90.000.

Minimabeleid

Het resultaat 2022 bij minimabeleid is per saldo € 0,6 mln. (positief).

Gedurende het jaar was de verwachting dat in 2022 de uitgaven zouden stijgen ten opzichte van 2021 als gevolg van het beëindigen van de coronamaatregelen. Ondanks de energiecrisis en koopkrachtdaling in 2022 heeft de verwachte stijging van het beroep op de reguliere minimavoorzieningen zich niet doorgezet. Het resultaat op het reguliere budget Minimabeleid over 2022 bedraagt € 1,5 mln. positief, dit is € 0,6 mln. hoger dan de prognose bij de 2e bestuursrapportage 2022 ter grootte van € 0,9 mln. Het positieve resultaat op de lasten bedraagt € 1,3 miljoen en op de baten € 0,2 miljoen.

De energietoeslag is als nieuwe eenmalige vorm van categoriale bijstand per 1 april 2022 ingevoerd. Bij de energietoeslag is sprake van een overschrijding ten opzichte van de 2e bestuursrapportage 2022. Deze overschrijding op de energietoeslag bedraagt circa € 0,9 mln. en is het gevolg van een hoger aantal toekenningen energietoeslag. Het aantal toekenningen betreft de werkelijke toekenningen én een inschatting van de nog af te handelen aanvragen tot en met 31 december 2022.

Opgave ontwikkelen naar werk

GR Sociaal bemiddelt bovengemiddeld veel inwoners met een arbeidsbeperking naar werk. Nieuwe instromers hebben een groter uitstroompotentieel dan inwoners die langer in het bestand verblijven. Wanneer de instroom lager is, volgt ook een lagere uitstroom. Ondanks de krapte op de arbeidsmarkt zien we dat die lagere uitstroom in 2022 verder heeft doorgezet. Het blijft een ambitie om zoveel mogelijk inwoners met een arbeidsbeperking te plaatsen op de arbeidsmarkt. Daarom hebben we een extern adviesbureau opdracht gegeven onderzoek te doen naar de afstand tot de arbeidsmarkt van deze doelgroep. De uitkomsten verwachten we in 2023.

Bij participatie is er een onderbesteding van de middelen waardoor er bij deze jaarstukken € 0,57 mln. terugbetaald wordt aan gemeenten. De voornaamste reden is dat er extra budgetten in 2022 beschikbaar zijn gesteld waar een deel van de inzet uit gefinancierd kan worden, zodat reguliere middelen voor een gedeelte terug kunnen vloeien.

Het project Kinderopvang gemeente Dordrecht en Zwijndrecht is gerealiseerd en hiermee afgerond. Het overschot van € 0,12 mln. wordt terugbetaald aan de deelnemende gemeenten.

Het project verlengde ondersteuning regionale samenwerking GGZ, centrumgemeente Dordrecht is niet gerealiseerd vanwege de beperkte mogelijkheden. Het bedrag van € 30k wordt terugbetaald aan de gemeente Dordrecht.

Opgave zorgen voor ondersteuning

Het effect voor gemeenten op de Wmo (exclusief apparaatskosten) bedraagt ruim € 0,2 mln. positief. Als gevolg van lokaal meer-minder gebruik kan het individuele resultaat per gemeente onderling verschillen. In het resultaat is een bedrag van € 0,8 mln. opgenomen aan betaalde meerkosten Corona over 2021 en 2022, waarvoor gemeenten bij de verschillende circulaire aanvullende middelen van het Rijk hebben ontvangen. Vanuit de verwachting dat de kosten binnen de begroting konden worden opgevangen, zijn deze aanvullende middelen niet door de SDD opgehaald.

Apparaatskosten

Voor de totale apparaatskosten over alle opgaven wordt boekjaar 2022 afgesloten met een voordelig resultaat van € 730.000. Bij de 2e bestuursrapportage 2022 was reeds de verwachting dat de apparaatskosten binnen de begroting zouden blijven.

De nota Risicomanagement en Weerstandsvermogen Gemeenschappelijke Regeling Sociaal geeft de mogelijkheid om reserves te vormen bij bijvoorbeeld budgetoverheveling. Niet-bestede budgetten kunnen tot een voordelig resultaat leiden bij de jaarrekening. Aan het Algemeen Bestuur kan worden voorgesteld om het benodigde budget bij de bestemming van het rekeningresultaat in het volgende jaar opnieuw ter beschikking te laten stellen. Het Algemeen Bestuur beslist op individuele basis over het vormen van zo'n bestemmingsreserve, en over de omvang, opbouw en aanwending. Aan het Algemeen Bestuur wordt voorgesteld om € 145.000 toe te voegen aan een bestemmingsreserve ter dekking van opleidingskosten die in 2023 gemaakt (moeten) worden in plaats van in het jaar 2022. Het betreffen kosten van opleidingen die in 2022 zijn ingekocht die doorlopen in 2023, omdat zij in 2022 niet werden afgerond.

Voorziening spaarverlof

Voor het spaarverlof zoals dit vanaf 2022 van toepassing is, moet voor de verplichting een voorziening worden opgenomen omdat hier sprake is van een spaarsaldo dat in de tijd, naar verwachting, niet van gelijke omvang zal zijn wat betreft toevoegingen en opnamen van spaarverlof. In de opbouwjaren zal naar verwachting vooral sprake zijn van toevoegingen en groei van de omvang van het spaarsaldo.

In de voorziening is opgenomen het door de medewerkers daadwerkelijk gespaarde bovenwettelijke verlof. We hebben het risico onderzocht dat medewerkers in de toekomst het tot balansdatum opgebouwd wettelijk verlof alsnog sparen. Dit risico schatten wij laag in, dus vormt dit geen onderdeel van de voorziening spaarverlof. Hiermee voldoet de GR Sociaal aan zowel de uitgangspunten als de nadere duiding van de commissie BBV. De accountant wilt echter nog een analyse van het toekomstig om te zetten van bovenwettelijk verlof naar spaarverlof én deze analyse verder te laten uitbreiden met bijvoorbeeld leeftijd/ resterende periode tot pensioendatum, medewerkers met hoge saldi 'oud' bovenwettelijk verlof, etc. Wij zijn echter van mening dat een dergelijke aanvullende analyse niet nodig is, we zijn daarom hierover nog in overleg met de accountant.

Beoogd resultaat

Vaststelling van de definitieve jaarstukken 2022 GR Sociaal door het Algemeen Bestuur op 29 juni 2023 in verband met tijdige aanlevering bij de toezichthouder (gedeputeerde staten Zuid-Holland).

Argumenten

Zie boven.

Kanttekeningen

Voorspellingen en prognoses: hoewel prognoses altijd een mate van onzekerheid met zich mee brengen, maken de maatschappelijke ontwikkelingen van de laatste jaren het extra lastig. Dat hebben we voor 2021 en 2022 teruggezien in het continu bijstellen van prognoses voor de bijstand en voor zorgen voor ondersteuning zien we dat de ontwikkeling in de kosten steeds lastiger voorspelbaar worden doordat om verschillende redenen de aantallen en kosten geen eenduidige ontwikkeling laten zien. Hoewel de huidige ontwikkelingen er relatief gunstig uit zien, blijven de onzekerheden onverlet groot en is het lastig te duiden hoe het resultaat van deze jaarrekening van invloed gaat zijn op prognoses voor 2023 en 2024.

Consequenties

Financiële consequenties

De jaarstukken 2022 GR Sociaal leiden tot wijzigingen van de gemeentelijke bijdragen. Aan de hand van de resultaatbepaling 2022 zal afrekening met gemeenten plaatsvinden.

Personele en organisatorische consequenties

Niet van toepassing.

Juridische consequenties

Niet van toepassing.

Relatie met andere beleidsvelden, organisaties en duurzaamheid

Niet van toepassing

Fatale termijn

15 juli (deadline indienen jaarrekening bij toezichthouder provincie Zuid-Holland (daarom vaststelling Algemeen Bestuur op 29 juni 2023)).

Advies en draagvlak

- De bevindingen en adviezen uit de managementletter zijn verwerkt in de jaarstukken 2022;
- De jaarstukken 2022 GR Sociaal zijn besproken in het Opdrachtgevend overleg (OGO) van 4 april 2023.

Verdere procedure en uitvoering

De jaarstukken 2022, de voorjaarsbrief 2023 en de concept primaire begroting 2024 zijn voor zienswijzen naar de gemeenten gestuurd. De zienswijzen op de (concept)jaarrekening ontvangen wij uiterlijk 29 mei 2023 van gemeenten. De jaarrekening zal, inclusief ontvangen zienswijzen, worden besproken en voor vaststelling voorgelegd worden in de vergadering van het Algemeen Bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling Sociaal van 29 juni 2023. De zienswijze op de andere stukken (voorjaarsbrief en concept primaire begroting 2024) ontvangen wij uiterlijk 26 juni 2023 van gemeenten. Deze stukken zullen, inclusief ontvangen zienswijzen en reactie, worden besproken en voor vaststelling voorgelegd worden in de vergadering van het Algemeen Bestuur van de GR Sociaal van 14 september 2023.

Over de jaarstukken 2022 GRS zal zoals gezegd, net als voorgaande jaren, besluitvorming plaatsvinden in het AB van juni 2023. Normaliter werden tot dit jaar dan ook de begroting en 1^e bestuursrapportage behandeld. Vanwege de wijziging van termijnen in de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) is de behandeling van deze stukken op 2 momenten. Als bijlage bij de jaarrekening en dit voorstel zijn echter voor nu ook de concept voorjaarsbrief 2023 en de concept primaire begroting 2024 toegevoegd. Op die manier ontstaat er een totaalbeeld en lijn in de behandeling van de stukken en kan het inhoudelijke gesprek langs deze lijn gevoerd worden.

Communicatie

Niet van toepassing.

Bijlagen

- jaarstukken 2022 GR Sociaal, versie 5 juni 2023;
- voorjaarsbrief 2023 GR Sociaal;
- primaire begroting 2024 GR Sociaal;
- zienswijzen gemeenten (nog niet aanwezig);
- reactie zienswijzen gemeenten van DB (nog niet aanwezig).